

6/

Středověká parodie rytířského románu, fablely (fabliaux), kurtoazní alegorie, žákovská poezie a další

P/

Román o Lišákovi

(vznik od konce 12. století)

Převzato z: *Román o Lišákovi*, Praha, Odeon, 1973, s. 7-8 a 15-17. Přeložil Otto František Babler.

Formální charakteristika:

Epické vyprávění v osmislabičném verši se sdruženým rýmem.

I

Kterak Lišák a Yzengrin vyšli z moře

(vv. 1-16)

Pánové, znáte mnohou báji,
již vypravěči povídají:
jak Paris unes Helenu,
co žalu z toho vzešlo mu;
jak Tristan trhal kozí list,
o čemž si pěkně možno číst;
pověsti, skladby všelijaké
o zvířatech, o vlku také
a jiné věci, jež se sběhly,
však nikdy snad jste nezaslechli
o boji těžkém, předrdinném,
jejž Lišák sváděl z Yzengrinem,
s nímž měl jen svár a dlouhé půtky.
Řeknu vám těch dvou pánů skutky,
již neměli se věru v lásce
a střetli se v mnohé srážce.
(...)

(vv. 242-338)

Tak jednou přišel, pln jsa vředů,
ke strýci Lišák na besedu.
„Synovče,“ pravil vlk, „co je ti?
Pro samý vřed tě neviděti!“
„Ach,“ Lišák řek, „jsem nemocen.“
„A jed's už něco v dnešní den?“
„Ne, pane, nejed, nemám chut'.“
„Hrzano, paní, vzbud' se, vzbud'!
Vstaň, at' mu pečeš hnedlinky
slezinu a dvě ledvinky!“
Lišák nic neřek ani, nu -
byl by měl radši slaninu.
Pod střechu maně popatří,
zahlédne špeku šrůtky tři.
Mrk po nich očkem, řka si: „Och,
vás hlupák jen tam schovat moh!-
Aj, ty můj strýčku důvěřivý,
věř, sousedé jsou zlí a lstiví:
Zahledí se ti na slaninu
a dostanou hned laskominu.
Rychle je sundej tam s té stěny,
tvrd', že ti byly ukradeny.“
Řek Yzengrin: „Strach neměj, pane,
na ty se nikdo nedostane.“
Zasmál se Lišák: „To je právě,
že máš je tu jak na výstavě-
vždyť někdo ti je může vzít!“
Řek Yzengrin: „Jen nech je být-
ty nevisí zde, to mi věř,
pro bratra ani pro neteř,
jen pro ženu a pro mne, hochu,
a pro mámu a tátu trochu.“
Neminul ani dlouhý čas,
a Lišák tajně přišel zas
do jeho domu, když tam spal,
potichu dveře otvíral,

a ježto jejich skrýš měl známou,
tři šrůtky potmě sebral s trámu
a k sobě domů si je vzal;
tam na kousky je rozřezal
a v slavníku je držel vskrytu.
Yzengrin povstal za úsvitu;
hned poznal, že tam zloděj byl
a šrůtky tři mu uloupil.
„Hrzano,“ zvolal, „drahá paní,
jak ohavně jsme oklamáni!“
Na nohy skočí jeho žena
nahá a celá vyjevená
a zvolá: „Bože, kdo to byl,
kdo ničemně nás oloupil?“
Co pomyslit si, nevěděli,
a podezírat koho měli?

Jak doporučovat to slyšel,
po jídle Lišák na vzduch vyšel
a mimochodem k nim tam zašel.
V zoufalství svého strýce našel.
„Co je vám, strýčku?“ řekl mu ten
filuta lstivý, „jste nák smuten.“
„Synovče,“ řekl, „jsem smuten vskutku,
že ztratilo se tré mých šrůtků,
a to mě rmoutí moc a mrzí.“
„To hodí se,“ řekl Lišák drzý,
„teď rozhlašujte všude jen,
že jste byl o ně okraden,
a už je na vás nevymámí
příbuzní ani dobří známí.“
„Synovče drahý,“ vlk mu řekl,
„z té ztráty cítím zármutek.“
Však Lišák řekl: „Já slýchával:
Kdo nejvíc pláče, nemá žal.
Schoval jste si je asi celé
pro příbuzné a pro přátele.“

„Ha,“ zvolal vlk, „mluv, jak se sluší!
Při tvého otce svaté duši,
nevěříš, co ti povídám?“
„Jen mluvte, všechno věřím vám.“
Hrzana také řekla: „Ech,
zdá se, že nejste při smyslech:
Kdybychom si je byli skryli,
přec bychom o tom nemluvili!“
„Paní, vždyť to se o vás ví,
že plní lstit jste, chytráctví.
Vy předstíráte ztrátu jen;
dům nechali jste otevřen,
a kdo vám věří, ať tam běží.“
„Lišáku, došlo ke krádeži!“
„Že by tu bylo pobertů?“
„Mně, brachu, není do žertů,
neboť já nerad, byť jen špetku,
utrším škody na majetku.“
Zvesela Lišák šel si dál,
ty dva tam smutné zanechal.

Tot' z Lišákova dětství zvěst.
Znal mnohý úskok, mnohou lest,
že strýci dal i jiných dosti
jak mrzutostí tak i zlosti.

O Bleduli a Hněduli

(konec 13. století)

Převzato z: *Smích staré Francie*, 2. vyd., Praha, Odeon, 1975, s. 70-72. Přeložil: Pavel Eisner.

Formální charakteristika:

Kratší veršované skladby nazývané fablely (fr. fabliaux), převážně v osmislabičných verších se sdruženými rýmy. Dochovaly se ve sbírkách z konce 13. století, vznikaly ale již dříve.

Byl sedlák, a ten ženu měl,
v den Maří do chrámu s ní šel,
aby se tam pomodlili.
Kněz před mší nabádal lid milý
a děl, že dobře udělá,
kdo Pánubohu něco dá
ze srdíčka upřímného;
že Pánbůh mu ten dárek jeho
dvojnásobkem oplatí.
A sedlák: „Hele, co nám dí
kněz, těch věcí dobře znalý:
kdo Bohu dá a neotálí,
Pánbůh štědře mu to vrátí;
to bychom, jářku, mohli dáti
naši kravku, nemyslíš,
knězi pro Boha - však víš,
je od ní mlíka už jen málo.“
- „A to by se dobře stalo,“
dí žena, „budu ráda tomu.“
A potom vrátili se domů
a sedlák málo otálel.
Do chléva v tu chvíli šel
a za provaz už kravku loví,
aby ved ji k farárovi,
ten rozumu měl víc než lžičku.
„Nate,“ chlap dí, „velebničku,
pro pámbíčka Bledulu.“
A provaz v ruku vloží mu,
a že už zcela mu ji dává.
„To dobrá duševní je správa,“
propoví tu farář Říha,
jenž aby bral jen pořád číhá,
„dobře ty ses poradil;
kdyby každý farník byl
jako ty, já věru hovad
hojnost moh bych sobě chovat.“

Domů sedláček se bral. -
Farář hnedle přikázal,
ať přivážou tu Bleduli
k jeho vlastní Hněduli,
tak brzičko se ochočí.
Kaplan v sad s ní zabočí,
k Hněduli, jež spásá trávu
přiváže tu novou krávu,
vrátí se a nechá je.
Knězova kráva lačna je,
hubou do té trávy sáhne,
Bleduli tím škrtíc táhne,
ta brání se a krávu milou,
vleče ze sadu vší silou,
a tak ji táhne dvorem, polem
a po mezích a horem dolem,
až se ona vrátí domů,
knězovu krávu vlekouc k tomu,
to těžkým břemenem se mučí.
Kouká sedlák, kulí oči,
převelmi se zaraduje:
„Helejte,“ dí, „co to tu je,
kdo Bohu dá, on málo ztrácí,
Bledula se s dárkem vrací,
s velikánskou krávou jde,
teď, dvě my máme krávy!“
Tím příkladem náš příběh praví,
že nenasyta moudrý není;
kdo z Boha dostane, má jmění,
ne ten, kdo si je shrabuje;
nezmnoží člověk zboží své,
shůry zdar mu nepřije-li.
Tak u sedláka toho měli
dvě krávy, kněz nijedinou.
Kdo vpřed chce, couv už nejednou.

O/

Roman de la Rose

(vznik první části okolo roku 1230 a pokračování okolo 1270)

Převzato z: *Roman de la Rose*, sv. 2, Paříž, Firmin Didot, 1920, s. 47-54, z vydání z rukopisů, které připravil Ernest Langlois. Překlad: Otto František Babler, *Román o růži*, Praha, Odeon, 1977.

Formální charakteristika:

Rozsáhlá veršovaná skladba výpravného alegorického charakteru. Více než 22 000 osmislabičných veršů se sdruženým rýmem. V podstatě se jedná o dva texty. Prvních přibližně 4 000 veršů složil Guillaume de Lorris a alegoricky v nich popisuje kazuistiku kurtoazní lásky. Svou skladbu však pravděpodobně nedokončil. Pokračoval v ní Jean de Meung, který ovšem kurtoazní lásku a celý středověký svět okolo ní především satirizuje.

Amors avoit un jovenciel
905 Qu'il faisoit estre iluec delez;
Douz Regarz estoit apelez.
Icil bachelers regardoit
Les queroles, e si gardoit
A deu d'Amors deus ars turcois.
910 Li uns des ars si fu d'un bois
Don li fruiz est mal savorez.
Toz pleins de neuz e bocerez
Fu cil ars desoz e deseure,
E si estoit plus noirs que meure.
915 Li autres ars fu d'un plançon
Longuet e de gente façon;
Si fu bien faiz e bien dolez,
E si fu mout bien pipolez.
Dames i ot de toz sens pointes,
920 E vallez envoisiez e cointes.
O ces deus ars tint Douz Regarz,
Qui ne sembla pas estre garz
Jusqu'a dis des floiches son maistre.
Il en tint cinc en sa main destre;
925 Mais mout orent ices cinc floiches

*Ten Lásky bůh měl vedle sebe
mladíčka, jež vždy s sebou ved
On jmenoval se Sladký Hled.
Přiblížil reji milé chásky
a opatroval bobu Lásky
dva luky tvarů tureckých.
Byl z dřeva stromu jeden z nich,
jehožto plod jde špatně k dubu -
byl plný suků všeho druhu
a shora, zdola, zdálo se mně,
jak moruše byl zbarven temně.
Druhý byl pružný, podlouhlý
a ublaženě okrouhlý,
byl správně ztvárněn, dobře roben
a také velmi pěkně zdoben:
v něm zpodobeny byly paní
i hoši dvorně vychovaní.
Při těchto lucích Sladký Hled,
jenž nebyl hloupý na pohled,
nes deset šípů pánových.
Pět v pravé ruce nesl jich;
a měly všechny tyto šípy*

Les penons bien faiz e les coiches,
 Si furent toutes a or pointes;
 Forz e trenchanz orent les pointes
 E agües por bien percier;
 930 Mais il n'i ot fer ne acier:
 Onc n'i ot rien qui d'or ne fust,
 Fors que les penons e le fust,
 Car eus furent encarreeles
 De saietes d'or barbelees.
 935 La meillor e la plus isnele
 De ces floiches, e la plus bele,
 E cele ou li meillor penon
 Furent enté, Biautez ot non
 Une de celes qui plus blece
 940 Rot non, ce m'est avis, Simplece.
 Une autre en i ot, apelee
 Franchise; cele iert empenee
 De valor e de cortoisie.
 La quarte avoit non Compaignie;
 945 En cele ot mout pesant saiete;
 El n'estoit pas d'aler loing prete;
 Mais qui de près en voisist traire,
 Il en peüst assez mal faire.
 La cinquieme ot non Biaus Semblanz:
 950 Ce fu toute la moins grevanz;
 Neporquant el fait mout grant plaie;
 Mais cil atent bone menaie
 Qui de cele floiche est plaiez;
 Ses maus si est bien empleiez,
 955 Car il puet tost santé atendre,
 S'en doit estre sa dolor mendre.
 Cinc floiches i ot d'autre guise,
 Qui furent laides a devise;
 Li fust estoient e li fer
 960 Plus noir que deables d'enfer.
 La premiere avoit non Orguiauz;
 L'autre, qui ne valoit pas miauz,
 Fu apelee Vilanie:
 Cele si fu de felonie
 965 Toute teinte e envenimee.
 La tierce fu Honte clamee,
 E la quarte Desesperance;

*úměrná pírká, řádné vrypy
 a byly ostré, pronikavé
 a jejich broty - zlato pravé:
 železo žádné ani ocel,
 jen samé ryzí zlato mocné,
 krom na pírkách a na násadě,
 na nichž byl zase pěkně v řadě
 přiblažen povrch trochu hrubý
 a vyhloubeny správné vruby.
 Šíp nejlepší a nejrychlejší
 a také ze všech nejkrásnější,
 jenž nejpřesněji vroubkován
 a opeřen, byl Krása zván.
 A ten, jenž nejkrutěji ťal,
 ten Prostota se jmenoval.
 A jiný zase pojmenován
 Uprímnost - ten byl dobře kován
 jak dvorností, tak jinou ctí.
 Čtvrtý měl jméno Družností,
 a to zas byla těžká střela,
 jež daleko sic neletěla,
 však zblízka koho zasáhla,
 v něm způsobila mnoho zla.
 Pátý byl nazván Krásný Vzhled -
 ten nejlehčí byl na pohled,
 však činil velkou ránu v boji;
 leč snadno se zas všechno zhojí
 a brzy zase bude líp
 těm, které zasáh tento šíp:
 nabudou brzy znova zdraví
 a bolesti se záhy zbaví.
 Pak dalších šípů rovněž pět
 jsem hnusných mohl vidět,
 a byly brot i vruby jich
 černější d'áblů pekelných.
 Ten první Pýcha nazýval se;
 druhý, jenž málo lepší zdál se,
 pak jmenoval se Zbabělost -
 v něm proradnosti bylo dost,
 že ostří měl jak otráveno.
 Třetímu Hanba bylo jméno
 a čtvrtému pak Zoufalství,*

Noviaus Pensers fu senz doutance
Apelee la derreniere.
970 Ces cinc floiches d'une maniere
Furent e toutes resemblables.
Mout par lor estoit covenables
Li uns des ars, qui fu hisdeus
E pleins de neuz e bocereus;
975 Il devoit bien teues floiches traire.

*však Posedlostí, to' se ví,
byl nazván onen jeden zbylý.
Ty šípy, pět jich, stejné byly
a navzájem se podobaly.
Ty znamenitě klást se daly
k onomu právě z těch dvou luků,
jenž ošklivý byl, plný suků
a jenž je dobře metal k cíli.*

Žakovská poezie: Carmina burana (okolo 1230)

Převzato z: *Carmina Burana*. Sv. 2. *Einleitung: die Handschrift der Carmina Burana, die moralisch-satirischen Dichtungen*, vydal Alfons Hilka, Otto Schumann, Heidelberg, Carl Winter's Universitätsbuchhandlung, 1930. Přeložil Rudolf Mertlík, *Písne žáků darebáků. Carmina scholarium vagorum*, Praha, Svoboda, 1970, s. 272-274 a 439-440.

Formální charakteristika:

Metrická a strofická pestrost středověké latinské poezie je velmi rozmanitá, a proto ji zde není možno stručně podat. Podstatná je skutečnost, že ačkoli ji její autoři skládají v latině, obvykle nedodržují metrické zvyklosti staré latinské literatury – kterou nepochybně, alespoň částečně znali – nýbrž se přibližují pravidlům poezie skládané v lidových jazycích. Jejich básně se tedy nepodřizují schématům tzv. časomíry (srovnejme například klasické vv. 89-93 Ovidiových Proměn, v nichž zpívá o „zlatém věku“: „Aurea prima sata est aetas, quae vindice nullo, / sponte sua, sine lege fidem rectumque colebat. / Poena metusque aberant, nec verba minantia fixo / aere legebantur, nec supplex turba timebat / iudicis ora sui, sed erant sine vindice tuti.“), nýbrž tíhnou k pravidelnosti v počtu slabik, přízvuků v nich a také rýmu. Překlady Rudolfa Mertlíka všechny tyto jejich charakteristiky tlumočí dosti věrně.

Florebat olim studium

Florebat olim studium,
nunc vertitur in tedium;
iam scire diu vigit,
sed ludere prevaluit.
iam pueris astutia
contingit ante tempora,
qui per malivolentiam
excludunt sapientiam.
sed retro actis seculis

*Kdys učení tak vzkvétalo,
dnes na scestí se dostalo;
již dlouho věda bujela,
dnes převládly jí žert a hra.
Dnes již nic hochům nebrání
být příliš brzy prohnaní,
být propadlí vší špatnosti
a vale dávat moudrosti.
Však býval čas, to zní jak sen,*

vix licuit discipulis
tandem nonagenarium
quiescere post studium.
at nunc decennes pueri
decusso iugo liberi
se nunc magistros iactitant,
ceci cecos precipitant,
implumes aves volitant,
brunelli chordas incitant,
boves in aula salitant,
stive precones militant.
in taberna Gregorius
iam disputat inglorius;
severitas Ieronymi
partem causatur obuli;
Augustinus de segete,
Benedictus de vegete
sunt colloquentes clanculo
et ad macellum sedulo.
Mariam gravat sessio,
nec Marthe placet actio;
iam Lie venter sterilis,
Rachel lippscicit oculis.
Catonis iam rigiditas
convertitur ad ganeas,
et castitas Lucretie
turpi servit lascivie.
quod prior etas respuit,
iam nunc latius claruit;
iam calidum in frigidum
et humidum in aridum,
virtus migrat in vitium,
opus transit in otium;
nunc cuncte res a debita
exorbitantur semita.
vir prudens hoc consideret,
cor mundet et exoneret,
ne frustra dicat «Domine!»
in ultimo examine;
quem iudex tunc arguerit,
appellare non poterit.

*kdy žáci směli, stěží jen,
až jako starci století
si po studiu hověti.
Však dnes jim sotva deset let,
když ze škol kvapí v širý svět,
hned každý z nich se mistrem zve,
sám slepý svádí slepé své,
chce létat, ještě holátko,
zvuky z lyry loudí oslátko,
vůl před králem chce tančiti,
chlap od pluhu chce válčiti.
Již také Řehoř neslavně
spor slovní vede v šenkovně
a Jeroným, ten přísný muž,
při za peníze vede už.
Je Augustinus setbou jat
a Benedikt, chtě révu znát,
teď rozmlouvá s ním potají
a v masném krámě sedají.
Již nechce sedět Marie
a Marta zase líná je,
a Lía nyní neplodná
a Ráchel vadné oči má.
A Kato přísný, vážný tak,
již po nevěstkách stáčí zrak
a Lukerécie, panna ctná,
se nyní smilstvu oddává.
A na co plival starý čas,
to šíře lije teď svůj jas;
vše teplé v led se mění již
a bažina má k poušti blíž,
již v hřích se mění každá cnost,
je místo práce lenivost;
a z cesty, po níž má se jet
dnes vybočuje celý svět.
Kdo moudrý je, at' myslí na to,
at' vyjme z nitra kal a bláto,
až na posledním soudu stane,
at' nelká marně: Pane, Pane!*

O Fortuna

O Fortuna,
velut luna
statu variabilis,
semper crescis
aut decrescis;
vita detestabilis
nunc obdurat
et tunc curat
ludo mentis aciem,
egestatem,
potestatem
dissolvit ut glaciem.

Sors immanis
et inanis,
rota tu volubilis,
status malus,
vana salus
semper dissolubilis,
obumbrata
et velata
michi quoque niteris;
nunc per ludum
dorsum nudum
fero tui sceleris.

Sors salutis
et virtutis
michi nunc contraria,
est affectus
et defectus
semper in angaria.
hac in hora
sine mora
corde pulsum tangite;
quod per sortem
sternit fortem,
mecum omnes plangite!

*Stále není,
jen se mění
štěstí jak tvář měsíce,
zvětšuje se,
zmenšuje se-
život, krutý velice,
hned nás týrá,
hned zas sbírá
pro útěchu radost, smích;
i bídy stesk
i zláta lesk
roztaví jak slunce sněh.*

*Osude, ty
marný, keletý,
s kolem svým se točíš vráz,
v tobě zlo je,
štěstí tvoje
vzejde jen a zmizí zas.
I nade mnou
skryt v tkáň temnou
zastavil jsi s kolem svým:
tak jsem dobrál
oděv probrál
zásahem tvým neblahým.*

*Mám žít v ctnosti,
v bezpečnosti?
V této snaze nemám zdar.
Touha chabá,
vůle slabá
nemůže než přinést zmar.
Nemeškejte,
se mnou lkejte,
strun svých každý dotkni se,
že i zdatný,
když los špatný,
zdolán k zemi skloní se.*

Roman de Flamenca

(vznik okolo roku 1240-1250)

Převzato z: René Lavaud a René Nelli, *Les troubadours*, sv. 1, *Jaufré, Flamenca, Barlaam et Josaphat*, 2. vydání, Paříž, Desclée de Brouwer, 1978. Přeložil Josef Prokop, *PLAV*, č. 5-6, 2013, s. 30.

Formální charakteristika:

Rozsáhlá epická skladba okcitánských osmislabičných veršů se sdruženým rýmem. Počet veršů překladu neodpovídá počtu veršů originálu.

vv. 4458-4512

„...Si Flamenca non respondes
cujera si c'om la tengues
per sorda e per esguillosa;
ges per tan non es amorosa.
Ses dis: que plans? Ai com ailas,
ja per aiso nom proaras
que t'ame ni quet voill'amar;
d'al re ti coven a pensar.“
Aissis combat, aissis tensona
Guillems que mout pensier si dona.

Flamenca es en gran doptansa;
a ssi meseissa pren esmansa
se pot auzir so qu'il a dig
sel qu'en son cor o a escrig.
„Alis, dis il, vostr'ensenat
ai hoi retrag e comandat;
ausist o tu, bell'amigueta?“
„Eu non.“ - „E tu, Margarideta?“
„Domna, eu non, con o dises?
Digas nos o un' autre ves,
adonc sabrem s'ausir o poc,
voles o vos, domna? Nos hoc.“
„Vai sus, Alis, e contrafai
quem dones pas si con il fai;
pren lo romanz de Blancaflor.“

„...Kdyby ta však nechtěla
odpovědět ti docela,
musel bys ji za hluchou mít,
říct slova dvě však není cit.
Když ‚proč lkáš‘ dí na tvé ‚běda‘,
v tom důkaz se těžko hledá,
že sama chce tě milovat.
K jiné nech svou mysl hnát.“
Tak zápasí se sebou sám
Guillem touhou zle sužován.

I Flamenka mře v pochybách,
teď sama v sobě dusí strach,
zda vše dobře zaslech, neví,
šak miluje jej, jak se jeví.
„Alis má, já na tvou radu
pronesla jsem při obrádu
ta dvě slova jediná.
Slyšel však, co slyšet má?
Ty Alis, ty slyšelas?“
„Nedolehl ke mně váš hlas.“
„A ty Markéto také ne?“
„Ač ticho bylo podivné,
neslyšela, moje paní,
šak zopakujte, co vám brání,
co řekla jste. Zda slyšel to,

Alis si leva tost, e cor
vas una taula on estava
cel romans ab qu'ella mandava
qui'il dones pas, e pois s'en ven
a si dons, c'a penas si ten
de rire quan vi ques Alis
a contrafar ap pauc non ris;
lo romanz ausa davaus destre
e fal viaissar a ssenestre,
e quan fes parer quel baises
il dis: que plans? Et en apres
a demandat? „Et ausist o?“
„Hoc, dona, ben, s'en aquest to
o dissest, oi ben o auzi
cel quem fai parlar cesta lati.“
Cesta lisson ben recorderon
la semana, tro que aneron
al mostier on Guillems esta
ben apensatz que respondera.

Quan fon sazos non demoret
de penre pas, ans la portet
pel mostier a tota la gent;
vas si dons venc prumeirament
que non s'estreis tan de la benda
con sol, per so que mielz l'entenda;
quant il pren pas, il dis: „Mor mi,“
et aitan tost part si d'aqui.
Non fes parer motr n'i agues;
s'o a[g]uesson tostz tems empres
l'us l'autre melz non entendera.
(...)

*vědět budeme na jisto. “
„Tak vstaň Alis a předstírej
a jako on mi pozdrav dej.
Román vezmi o Blankafloře.“
Alis letí po komoře
ke stolu, kde kniha leží,
s níž své paní jako kněží
má mír přát, pak hned se vrátí.
Paní skoro vážnost ztratí,
když vidí Alis kněze brát,
brání se sama rozesmát.
Zvedne román trochu vpravo,
pak se k němu skloní hlavou
a rty svými pohyb dělá
jako by jej líbat chtěla.
Řekne přitom: „Proč lkáš?“ A hned
ptá se: „Mohl to uslyšet?“
„Jistě, paní, pokud se dnes
váš hlas v kostele stejně nes,
on jistě musel slyšet vše.“
Ten výjev potom podobně
brávaly si týden celý,
dokud na mši nemusely.
Však v chrámu Guillem přemítá
jak odpověď své milé dá.
Když přišel čas pozdravení,
on směnil si mír se všemi,
pak předstoupil před paní svou,
ta svojí hlavu plachetkou
dnes ovinula volněji,
by jeho hlas hned silněji
k ní zněl. „Zmírám,“ šeptá jí
a hned se vzdálí, aniž zví
kdokoli, že hles vypustil.
I kdyby sto dní hovořil
k ní, více by nezvěděl.
(...)*

B/

Bibliothèque numérique du Roman de la Rose [databáze faksimilí rukopisů]. The Johns Hopkins University, Bibliothèque National de France [citováno 12. května 2014]. Dostupné z <<http://romandelarose.org/>>.

Roman de Flamenca [faksimile vydání online], vydal Paul Meyer, Paříž, A. Franck, Béziers, J. Delpech, 1865 [citováno 12. května 2014]. Dostupné z: <<http://books.google.cat/books?id=7soFAAAAQAAJ&dq=%22Roman%20de%20Flamenca%22&hl=ca&pg=PA185#v=onepage&q&f=false>>).